

Dobra kolomaz.

Vzame se čistega, dobrega laškega olja, kteremu se nekaj vodnega svinca ali grafita primeša. Predno se s to mažo maže se mora dobro premešati. Ta zmes velja za zimo. Za leto se vzame le polovico toliko olja, drugo polovico pa govejega loja, vse vkup pomešano v vodnem svinca, kterega se pa zopet ne sme preveč pridjati, da se kolesa suha ne otečejo.

Sejmi. 13. junija sv. Andraž v Slov. gor. sv. Jožef pri Drauburgu, Rogatec, Žaveč Zigerski breg, 16. jun. Celje, Lembah, Ruše, Tinsko, Planina, Kostivnica, Mozirje, sv. Vid pri Ptuj, 17. jun. Reichenburg, 19. jun. Loka, 20. jun. Vitanje, 21. jun. Koračie ali sv. Tomaž nad Veliko nedeljo, Studence.

Dopisi.

Iz Kamce nad Mariborom. (Ne dajmo slovenščine iz šol pometati.) Iz Tirolskega privandranu eksfrater Nagele je po bauervereinu začel prošnje pošiljati vsem županstvom in krajnim šolskim svetom, naj jih podpišejo, da se bode v šolah „mehr dajč“ učilo. Prav za prav pa je to le zvijača. V resnici namerava ta srboriti profesor ravno to, kar puščavski učitelj Moge, namreč ne da bi se naša deca nemški naučila, ampak da bi slovenščino po časi zatrl. Hvala Bogu, pa kmetje sami že zvijačo spoznajo in kažejo, kako izvrstno in pametno o šolstvu sodijo. V dokaz bodi prošnja, katero je g. Ferdinand Čepe, župan na Jelovci poslal okrajnemu šolskemu svetu. Glasi se tako! „Slavni c. kr. okrajni šolski svet v Mariboru. Kakor čujemo, dela se od neke Slovincem neprijazne strani na to, da bi se kamčka šola popolnem ponemčila. V to šolo pošilja tudi Jelovčka srenja svoje otroke in ti so od doma slovenski. Vsak nepristransko misleč človek pa spozna, da se slovenski otroci v nemški šoli ne morejo dosti naučiti in da takšni, ko stopijo iz šole, ne znajo prav slovenski, pa tudi ne pošteno nemški. Zatega del sem prisiljen, v svojem in Jelovčke srenje imenu odločno izreči se proti ponemčenju kamčke šole, temveč želim, da je učni jezik slovenski, nemščina pa naj se zraven uči s slovenskim učnim jezikom od tedaj, ko so se otroci v maternem jeziku že dovolj izurili. Na Jelovcu dne 31. majnika 1884. Ferdinand Čepe, župan“. Glejte, dragi Slovenci, kako pametno, modro sodi Jelovski župan, o šolstvu in kako na sramoto stavlja šulvereinske lisjake!

Iz ormoške okolice. Dne 4. januarja t. l. licitiral se je v Ormoži lov vseh v c. kr. okrajno ormoško sodnijo spadajočih občin. V to svrhu je prišel od c. kr. okrajnega glavarstva

iz Ptuja g. komisar, kateri je pričujočim čital dražbenske pogoje najprej v nemškem jeziku in jih poskusil potem preložiti v slovenščino, pa ni šlo, ker ni bil slovenščini popolnoma kos. Večina licitantov ga ni razumela. V peti točki dražbenških pogojev bilo je rečeno, da vsak izlicitirani lov le takrat ostane lastnina licitantova, ako mu ga prepusti licitant, kateri je izlicitiral večji lovski obsežek, t. j. lov večih občin. Ta točka, slabo poslovenjena, ni bila pričujočemu občinstvu razumljiva; in je vsled tega gozdar ozmoške grajščine, g. J. H., ki je položil samo vadij za lov občine Šalovci, dobil lov večih občin, kakor Vodranci, Obrež itd. akoprem ga ni licitiral. Proti temu pritožili ste se občini Vodranci in Obrež pri slav. c. kr. okrajnem glavarstvu, ali pritožbi bili ste odbiti. G. gozdar J. H., je rekel pred licitacijo g. županu iz Vodranec, da je ondesnji lov vreden gotovo 35 gld., ker ni bilo licitantov, bil je izlicitiran samo za 14 fl. a g. H. ga je potlej dobil isto tako obrežkega in več drugih lovov. Zakaj pa se ni pobrinol za lov središke občine, ki je prej stal 20 fl. a sedaj je bil izlicitiran za 70 fl.? No občini Vodranci in Obrež niste se dali preplašiti, temveč ste vložili proti nepovoljni rešitvi jedvinih pritožb priziv c. kr. namestništvu v Gradci in glej z odloko od 20. aprila 1884 bil je utok za nju po volji rešen. G. H. ni lastnik nobenega lova, kterega ni licitiral. Zatoraj slovenski kmetje, ako se vam kde kaj krivega prigodi, pritožite se!

Istinič.

Iz Ljutomera. (Sirota bi se rad dal za nemca krstiti) pa le ne more biti. Naš mizar, ali kako se že on imenuje „Tischlermeister“ vprašan, koliko da je svoje dni že sveta prehodil, rekel je „I hob der ganze Kaiser durchgangen, hobich fünf Jahre in Fremd gewesen“. Taka je njegova nemščina in zdaj si je izobesil poleg velike ceste na zidu nemški napis: „Johann Wogriner Bau und Möbl Tischler“ in spodaj pod napisom je narisana roka, kakor navadno pri kažipotih, ktera kaže proti njegovemu stanovanju. Jaz pa pravim, da ta roka pod nemškim napisom kaže proti stanovanju zmešanega človeka. Rad bi se prišteval med nemce, pa sirota ne zna nemški, slovenščine pa neče. Kaj neki, da se od prave slovenske matere rojen človek takih neumnosti počenjati ne sramuje?

Bližnji vaščan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci na Koroškem in Štajerskem pripravljajo se na volitve volilnih mož. Naj le spodrinejo povsod nemškutarje in zmaga je potem njihova. V zgled jim bodijo ubogi Slovenci in Hrvatje v Istriji,

ki so zadnjo soboto sijajno zmagali; Jenko, Kristanac in Spinčič bili so enoglasno izvoljeni. Lahoni so polukali samo 4 na volišče potem pa jo pobrisali. Slava isterskim Slovanom! — V gornji Avstriji rogovilil je bauernverein zoper tamošnje konservativce in zlasti napadal vrlega škofa Rudigerja. Sedaj pa se je izvedelo, da je bauernvereinski načelnik, nek Kirschmayer, se ponudil konservativcem, če mu dajo 30000 fl. Tako gnjusno prodavanje samega sebe je bauernvereinerje močno potrla. Zvedelo se tudi je, da nemški liberalci res mislijo Avstrijo ne kako politično podvreči prajzovski Nemčiji. Slovenci, Čehi itd. bili smo l. 1848 uže zoper Frankfurt, in bodemo vselej tudi zoper prajzovski Berlin. Nam ugaja le neodvisna Avstrija, neodvisen cesar avstrijski. — Na Vogerškem treba je vojakov klicati na pomoč pri volitvah, Vrtvaru itd. ker se volilci zaporedoma tepejo. V Szenteszu bilo je po 5—6 ljudij povsod ubitih in do 50 ranjenih. V Kanižu je došel predrzni madjarski jud Falk kandidirat pa pristaši nasprotnega kandidata zapodili so ga s kamenjem. — V Zagrebu zboruje hrvatski sabor. Stranke so še močno razburjene, posebno Starčević je hud na madjarone, ki so na Hrvatskem takšni narodni izdajalci, kakor pri nas nemškutarji.

Vnanje države. Srbski kralj je lani mnogo nepovoljnih mu poslancev zapreti dal, nekateri so pa vsli v sosedno Bolgarsko in se ob meji naselili. Srbska vlada tirja sedaj, naj Bolgarska tega ne trpi, vendar ta pravi, da Srbom ne ustreže. Turki so še vedno Rusom dolžni veliko milijonov vojne odškodnine; Rusi jo sedaj zopet iztirjavajo. — V največjih mestih italijanskih, n. pr. v Rimu, Genovi, Neapolji zmagali so pri volitvah v mestne zastope konservativni možje. — Nemško cesarstvo sklepa s Transvaalsko republiko v južnej Afriki trgovsko pogodbo, kar sosednim Angležem silno v oči bode. Minister Gladstone išče vsled tega Francozom in Rusom v političnih rečeh prijaznejši biti. To bi utegnulo kedaj velikih nasledkov imeti. — V izhodnjej Aziji spravili so sedaj Francozi popolnem pod svojo oblast deželo Anam, Touking in Kočin-kino. — Mahdijevi mohamedani prodirajo vedno bliže proti Egiptu. — V Severni Ameriki je Blaine izvoljen s 574 glasi v predsednika. Dosedanji dobil je samo 207 in mora odstopiti.

Za poduk in kratek čas.

Štajerski deželni zbor pa Slovenci.

VII. Za šolstvo so gospodje v Gradci največ denarjev iz deželne blagajnice potrošili. Da so učiteljem na malih šolah plače zboljšali, to je bilo potrebno in čisto prav. Vendar kako so plače delili, to ni prav in kako s sloven-

skimi učitelji postopajo, o tem še pisati ne moremo. Ne spuščamo se torej podrobneje v šolsko vprašanje, ampak poročamo le to, kar se je zgodilo.

L. 1871 stale so deželo ljudske šole samo 54.991 fl., l. 1873 pa naenkrat 234.012 fl., lani 619.470 fl., letos pa 697.485 fl., torej vkup 6.057.808 fl. Koliko so okrajni in krajni šolski sveti za šole in šolska poslopja žrtvovali, to se tukaj ne jemlje v poštev.

Ljudske šole so vendar potrebne, ne pa tako meščanske šole, a vkuib temu je liberalni deželni zbor takšnih deželi navesil v Celji, Radgoni, Judenburgu, Fürstenfeldu, Hartbergu, Gradci in Voitsbergu. Stanejo letos 50.623 fl. Nepotrebne so tako, da so nekatere razpustiti menili zaradi pomanjkanja učencev. Vsak stane deželo 140—170 fl. Torej kupujemo drugim šolam še drago učencev. Če to ni liberalno-šolska prismuknjenost, kaj pa tedaj?

Dežela vzdržuje v Gradci višjo realko (stane letos 38224 fl.), višjo gimnazijo v Leoben (24.693 fl.), nižjo gimnazijo v Ptuj (12.678 fl.), Johanneum v Gradci (37.883 fl.)

Sploh pa nas stane Johanneum in bivša visoka tehnika tam v 23 letih blizu 1.200.000 fl. za gimnazije, realke, meščanske šole itd. vkup je šlo 1.300.000 fl., za šolo gluhonemih v Gradci 240.000 fl. za malarsko in risarsko šolo v Gradci blizu 100.000 fl. za turnanje in skakanje v Gradci 110.205 fl. za kmetijsko šolo v Grotenhofu za Gradcem 204.502 fl. za vinorejsko šolo v Mariboru 260.052 fl. za rudarsko šolo v Leobnu 50.020 fl. in naposled še za teater v Gradci, da se graški „purgarji in purgarce“ hodijo na deželske stroške tje zabavljat, 192.043 fl. Za božjo voljo za nemški teater v Gradci smo ubogi davkeplačilci toliko lepih peněz morali žrtvovati! Gradčani imajo za Bog vedi kaj vse polno denarja, zlasti za prajzovski šulverein. Zakaj si nebi teater sami uzdrževali, če uže morajo dva teatra imeti? Naši poslanci takšne potrate ne smejo trpeti.

Nevoljni obrnemo se k res človekoljubnim napravam, k bolnišnicam. V Gradci je splošna bolnišnica, ki je imela časih toliko lastnih dohodkov, da ni trebalo iz deželske blagajnice doplačevati vsako leto. Letos jima celo 11.216 fl. prihranka. Dežela je vendar od l. 1863 za vsem doplačala 179.000 fl. Od l. 1873 naprej imamo deželske hiralnice v Wildonu, Ptuj, Knittelfeldu. Stanejo sicer letos 65.356 fl. pa imajo lastnih dohodkov 62.552 fl. torej doplačamo le 2804 fl. So res hvale vredni zavodi. Veliko plačamo pa za štajerske bolenike v javnih bolnišnicah, na Štajerskem letos 115.000, v tujih deželah pa 50.000 fl.

Jako sitno plačevanje naložil je uže cesar Jožef našej deželi ukazavši ustanoviti v Gradci najdenišnico in porodišče: Gebärd- und Findel-